TEZAURUL MONETAR FEUDAL DE LA BELIU (SEC. XII—XIII)

de

AL. SĂȘIANU, E. LĂZUREANU

În anul 1981, la aproximativ 1,5 km de localitatea Beliu și la 500 m de ruinele cetății Beliului, s-a descoperit un mic tezaur, compus din 45 de monede și o brățară cu un manșon cilindric, pe care este gravat un cap de șarpe stilizat.[1]

Tezaurul se păstrează în colecția Muzeului sătesc din localitate.

I. Monetăria de Frisach. Episcopul Eberhard I. 1147—1164

1. D=19 mm; G=1,25 g; *Luschin*, Fr. Pf., nr. 5

Interregnum 1164—1183 (tip. ERIACENSIS). Emisiuni pînă la 1180

2. Av. ... AC ... NSIS

D=20 mm; G=1,02 g; *Baumgartner*, *NZ*, 28/1935, gr. 1, nr. 1

3. Av. E... ACENSIS

D=18 mm; G=1,12; *Baumgartner*, NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1

4. Av. E... ACEИNSIS

D=20 mm; G=1,20 g; *Baumgartner*, *NZ*, 28/1935, gr. 1, nr. 1 (?)

5. Av. ЯI ACELΛSIS

D=18 mm; G=1,00; *Baumgartner*, *NZ*, 28/1935, gr. 1, nr. 1

https://biblioteca-digitala.ro

6. Av. ACENSIS
D=20 mm; G=1,15 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 1, nr. 1

7. Av. ACENSI...
D 19 mm; G=1,14 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 1, nr. 1

8. Av. ERIACE ... IS
D=20 mm; G=0,98 g; *Baumgartner,* NZ, 28/1935, gr. 1, nr. 1

9. Av. NSIS
D=20 mm; G=1,20 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 1, nr. 1

10. Av. Legendă ştearsă.
D=20 mm; G=0,85 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 1, nr. 1

11. Av. ... NSI ...
D=18 mm; G=0,84 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 1, nr. 1

12. Av. ... CENSI ...
D=20 mm; G=0,99; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 1, nr. 1

13. Av. ... CENSI ...
D=20 mm; G=1,09; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 1, nr. 1

14. Av. E ... S ...
D=18 mm; G=0,79; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 1, nr. 1

15. Av. ... RIA ... NSIS
D=21 mm; G=1,10 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 1, nr. 1

16. Av. ... RIA ... S
D=21 mm; G=1,37 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 1, nr. 1

Emisiuni datate înainte de 1183

17. Av. ERIACENSIS
D=18 g; G=1,05 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 2, nr. 2

18. Av. E ... CENSIS
D=19 mm; G=1,15 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 2, nr. 2

https://biblioteca-digitala.ro

19. Av. ЄЯIA...

D=19 mm; G=1,03 g; *Baumgartner, NZ* 28/1935, gr. 2, nr. 2

20. Av. ЄЯIACЄNᔕIᔕ

D=20 mm; G=1,25 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 2, nr. 2

21. Av. E9IACЄNᔕIᔕ

D=21 mm; G=1,20 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 2, nr. 2

22. Av. Legendă ştearsă.

D=18 mm; G=0,95 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 2, nr. 2b

23. Av. ...AC...

D=15/17 mm; G=0,85 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 2, nr. 2 (?)

24. Av. Legendă ştearsă.

D=18 mm; G=0,93 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 2, nr. 2

25. Av. ...ƆIᔕ

D=19 mm; G=0,63 g(frag.); *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 2, nr. 2

26. Av. E... ᔕIᔕ

D=18 mm; G=1,10 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 3, nr. 3

Episcopul Adalbert (1183—1200).
Emisiune datată înainte de 1190

27. Av. ACЄ∾I∾EE

D=20 mm; G=1,91 g; *Baumgartner, NZ,* 28/1935, gr. 6, nr. 12

Monede emise de arhiepiscopul Eberhard II de Salzburg (1200—1246).
Emisiuni datate înainte de 1220

28. Av. +GBERHA - RDᔕЄPᔕ

D=18/21 mm; G=1,30 g; *Luschin, Fr. Pf,* 10

29. Av. ЄBЄ... H...

D=17 mm; G=1,29 g; *Luschin, Fr. Pf,* nr. 10

https://biblioteca-digitala.ro

30. Av. ЄBЄ... H... RDꙅЄPꙅ

D=17/19 mm; G=1,34 g; *Luschin, Fr. Pf.*, 10

Emisiuni datate înainte de 1235

31. Av. +ЄBЄRH... ꙅ

D=18/19 mm; G=1,18 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 13

32. Av. XЄBЄRHA – RDꙅ

Rv. FRI∾ACH

D=19 mm; G=1,10 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 19

II. **Monetăria din St. Veit.**
Ducele Herman (?) (1161—1181)

33. D=20 mm; G=1,15 g; *Baumgartner, NZ*, 73/1949, nr. 1; V. şi la *Luschin*, nr. 184 (?) pt avers.

34. D=22 mm; G=1,10 g; *Luschin*, Fr. Pf., nr. 183

35. D=19 mm; G=0,95 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 183

Ducele Ulrich II (?) (1181—1202)

36. D=19 mm; G=1,00 g; *Luschin*, nr. 184, dar numai pentru revers

Ducele Bernhard (1202—1256)

37. Av. HERΣO – RИHĀ

D=17 mm; G=1,35 g; *Luschin, Fr. Pf.*, 187—188; *Baumgartner, NZ*, 73/1949, p. 96, nr. 4, pl. 4.

38. Av. +DΛX... HARDΛϽ

D=19 mm; G=1,13 g; *Luschin, Fr. Pf.* 206, dar aici ducele îmbrăcat în zale punctată (cinci rînduri).

39. Av. Legendă ştearsă.

D=18 mm; G=0,90 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 200

https://biblioteca-digitala.ro

40. Av. +DVϽC CA... ИChIЄ.

Rv. ꟅΛIT VCIꓕ

D=19/20 mm; G=0,95 g; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 199

III. **Monetărie necunoscută (Gurk sau Strasburg).**
Emisiune după 1190

41. Av. IA∾∾... ∾

D=20 mm; G=1,30 g; *Baumgartner, NZ*, 28/1935, nr. 41

IV. **Monetăria din Graz. Ducele Leopold VI (1194—1230).**
Emisiune datată între anii 1215—1222

42. Av. +DVϽC LI-VPOLDꟅ (?)

Rv. +ERIꟅACH

D=19 mm; G=1,05; *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 301; *Baumgartner, NZ*, 78/1959, p. 25, nr. 32, pl. IV, nr. 13.

V. **Monetăria din Gutenwert. Grupa cu cap de leu pe revers.**
Emisiune datată după 1228

43. Av. ЄRЄDVꟅ... CꟅHЄ

D=19 mm; G=1,00 g; *Baumgartner, NZ*, 79/1961, p. 35, nr. 189, pl. VII/189.

VI. **Monetărie necunoscută. Posibil Windischgräz (?)**
Circa 1185—1195

44. Av. ...OИHO...

D=20 mm; G=1,02 g; *Baumgartner, NZ*, 79/1961, nr. 57.

https://biblioteca-digitala.ro

VII. Monetărie necunoscută. Tip monetar Frisach

15. Av. ЄVRH... ALꙅ...

Rv. FRI∾APH

D=17 mm; G=0,80 g; Cf. *Luschin, Fr. Pf.*, nr. 15.

https://biblioteca-digitala.ro